

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szöveggözt és nyilttér 1-50 dinár, rendes 1- Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. október 20.

42. Szám.

A pénz, mint az emberiség bálványa.

Nagy hatalom a pénz... erejének tudatában nem ismer korlátokat és azt a szót, hogy „lehetetlen”. Akaratát mindenki-vel szemben könnyen árvényesítheti, legyen az rabszolga szegény, vagy gazdag potentát; és akár közvetlenül, akár közvetve, de mindig a pénz áll a cselekvések fókuszában, köréje koncentrálódik minden elképzelhető földi jó, minden, ami szép és kellemes... minden vágyak, tervek és álmoknak megvalósító eszköze; és, ha bírása maga még nem is mindig boldogít, de a teljes boldogság nélkülözhetetlen feltétele az egészség mellett.

Alkotó és romboló hatása versenyez a természettel, amikor áttöri Suez és Panamát, majd egy nagy háboruban elpusztítja az emberek millióit és rombadönti Eurásia leghatalmasabb birodalmát (pénz nélkül, aligha lehetett volna).

Minden elérhető és megvalósítható pénzzel, mert ott tartja hatalmában az embert, ahol az állati ösztöneinél fogva leginkább megfogható, a lét és fajfenntartási törekvésénél, mert az emberek különbség nélkül mindent megtesznek és mindenre képesek, hogy élhessenek és családjukat fenntarthassák. „Mindennek van ára, és mindenkit meg lehet venni pénzéért, csak hogy néha kis embernek is nagy ára van, néha pedig a nagy ember is olcsón vehető” mondta egyszer egy nagykövet Katalin cárnőnek. „En is?” kérde a cárnő. „Igen, a lengyel koronával!”

A vallás és az emberi érzelmekből fakadó eszmék vezették az emberek cselekvéseit a hűbéresség koráig, amikor a föld volt a vagyoni jólét alapja. A 13-14. században a földhöz nem jutható nép városokba tömörül; ebben az időben alakul ki az ipar és kereskedelem és ezáltal az ingó vagyon szerepe. Hatalma diadalán fennen ragyog a pénz, mint az emberi törekvés végcélja, átalakítja az emberek gondolkodását, új eszmék és jelszavak alakulnak ki, és az emberek egymással örökös küzdelme az egyéni érzelmekből eredő hit, remény, szeretet és nagyratörekvés helyett a materiális haszon, intrika, poitika és stréberség je-

Politikai hírek.

A bánok ki vannak nevezve. Ófelsége Alekszandar király ukázt irt alá a bánok kinevezéséről. Az ukáz szövegéből kivesszük a minket legközvetlenebbül érdeklő pontot:

Mi, I. Alekszandar, Isten kegyelméből és a nép akaratából Jugoszlávi Királya, miniszter tanácsnak elnökének javaslatára a királyság új közigazgatásáról szóló törvény 5. és 18. §-ai alapján kinevezzük:

A drávai bánóság bánjává Serbec Dusán volt minisztert, ljubljani egyetemi tanárt.

Bán helyettesé: dr. Pirkmajer P. Otmár belügyminiszteri főinspektort.

Szerbec Dusán, a drávai bánóság bánja 1882-ben született Mariborban. Műegyetemi tanulmányait Grázban és Karlsruheban végezte. A ljubljani egyetem rendes tanára. A volt parlamentben a szlovén néppárt programjával képviselte Ljubljanát.

Ófelsége Zsivkovic Petár miniszterelnök és belügyminiszter előterjesztésére aláírta a belső közigazgatás megváltoztatására és kiegészítésére vonatkozó törvényt. Eszerint minden, amit eddig tartományi vagy főispáni elnevezéssel bírt, ezentul báni címet kap.

Az új bánok az esküt már le is tették s az ügyek vezetését átvették. A főispánok addig helyükön maradnak, míg minden

hivatalos ügyet teljesen át nem adtak az új rendelkezés szerint.

A belügyminiszternek egy újabb rendelete értelmében a városok és községek ezentul kötelezve lesznek arra, hogy a *szék-helyükön levő állami hivatalokat díjmentesen helyezték el.* A szolgabíróságokról külön rendelet szól. Ennek értelmében nemcsak ingyen irodahelyiségről van szó, hanem a főszolgabírónak és a járási szolgáknak lakást is köteles adni a város, de a költségek felét a járáshoz tartozó községek viselik.

A jugoszláv-magyar döntőbíróóság. Ez a vegyes döntőbíróóság Párisban ülésezett s munkáját befejezte. Összesen 31 per volt tárgyalásra kitűzve. Legfontosabb a Frigyes főhercegtől indított beljei per. Ennek a pernek tárgyalására a bíróság illetékesnek mondotta magát s így a vitás ügy még komolyabb fázisba jut. Tizenhárom szekvesztrum per közül nyolcra vonatkozólag el van rendelve a bizonyítás, hogy minő állapotban került vissza a birtok, öt esetben a tárgyalás decemberre maradt. A tisztviselők ügye az állami bíróság elé tartozik. A magyar állam ellen indított perekben kimondta illetékeségét, de egy pert itt is elhalasztottak. Ép úgy a rekvirálási és hadizsákmány stb. féle pereket is elhalasztották.

gyében folytatódik. Rohamosan homályosul el a vallás fénye, hogy csak az árnyéka maradjon meg, a fanatizmus és vallásgyűlölet csak a politikai pártok eszközevé fajul. A régi hitelv „az én országom nem e világból való” a munkás számára nem vigaszt többé, itt a földön követeli a maga részét. Minden csak érdekből történik, a haszon és nyereszkeskedés gondolatában alakul ki az új materializmus és egy bálvány van csak, amit mindenki imád és istenit... a pénz. Helyesnek népe halhatatlan emlékü templomokat épített Istenének tiszteletére. Így nyilvánult meg az ősnépek Istenbe vetett megrendíthetetlen hite. Ma azonban ritkán épül temploma Istennek, de naponta épülnek házóriások a pénz bálvány tiszteletére, hatalmas templomok, melyeknek frigy-

szekrénye a Wertheim, oltári szentsége a pénz... magasba nyuló kettős torny: a haszon és nyereség, téglái a részvények és kötvények, oszlopai a pénzügyi műveletek, középhajója az üzlet, egyik hajója a liberalizmus, másik hajója a hiteltörvény és tőzsdeszokások, sekrestyéje a mindezeket magába foglaló üzleti és vállalkozó szellem, boltozata a hitel és világitó csillára Zürich. Ezek a templomok a bankok, ahol a bankárok a pénz papjai közvetlenül imádhadják bálványukat, a pénzt, de a szegény hívő csak kívül állhat, kezében imakönyvvel, a tőzsdéi jelentéssel, várva, hogy néha neki is megmutassák.

A pénzisteniség jegyében élünk, a pénz bálványoztatik... mint a legnagyobb hatalom.

KOTZIG JENŐ.

A görög miniszterelnök Beográdban. Venizelosz görög miniszterelnök a napokban a budapesti gyorsvonattal Beográdba érkezett, ahol udvariassági látogatásokat tett. A királynál is volt kihallgatáson.

A magyar kormányban változás történt. Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter lemondott s helyét Gömbös Gyula honvédelmi államtitkár betöltötte.

Anglia és Amerika. Mac Donald és Hoover közös nyilatkozatokat adtak ki, amelyben meg van állapítva, hogy a két állam között a háború a jövőben teljesen elképzelhetetlen. Mac Donald kijelentette, hogy amerikai látogatásával többet ért el, mint amennyit remélt. Hoover elnök a látogatást jövőre viszonzni fogja.

Angol-orosz megegyezés. A diplomáciai viszony a két ország között helyre áll s az erre vonatkozó megállapodásokat az angol külügyminiszter és a párisi orosz nagykövet már alá is írta. Most kölcsönösen nagyköveteket fognak küldeni Londonba illetve Moszkvába.

Franciaország, Olaszország és Japán. Amerikai politikai körökben máris arról beszélnek, hogy a Londonban összehívandó leszerelési konferencia nem lesz eredményes, mert az említett három hatalom nem fog beleegyezni abba, hogy a tengeri erők leszerelésével saját biztonságát veszélyeztesse.

A román kormány lemondott. A román kormány a régenstanácsban beállott változás miatt lemondott, de mivel az új régenstanács bizalmát bírja, az esküt újra letette s az ügyeket tovább vezeti.

Mond, miért...?

Irtá: POLONYI GÉZA.

Mond, miért csalogatsz
Barna szemed szerelmes sugarával?
Miért ostromoltatsz
Amor mélyen sebző, édes nyilával?
Kísérlek szememmel,
Forrón lángoló, édes szerelmemmel,
Te csak nevensz, kacagsz,
Semmit sem törődve fájó szívemmel.

Milyen boldog vagyok,
Ha édes mosolyt kaphatok ajkidról;
Milyen boldog vagyok,
Ha boldogság sugározik arcidról.
S kísérlek folyton,
Mint a bolygók milliója a napot,
Bolyongok, — szívemben
Nincsen élet, csak amit Tőled kaptam.

Visszapillantás egy évtizedre.

Irta: BANTORNYAI LAJOS.

Befejeződött a nagy világégés, de csak látszólag, bár megürültek a csatatermek, megszűnt a fegyverropogás, a csatakiáltás. A katonák otthonukba tértek elcsigázva a nélkülözéstől és szenvedéstől. — feltéve, ha ez lehetőség volt számukra. Százerek pedig messze idegen földön porladoztak már a véráztatott talaj alatt.

Béke! Ez a szó hangzott mindenfelől. Békekonzferenciák, szerződések tömkelege és Európa térképe rövid napok alatt megváltozott. Némely országokban pedig belső villongások polgárháborúra vezettek. Egyik a másikat pusztította, mert nem volt elég még az öldöklésből, amely már évek óta tartott. A győző államok pedig a nagy osztoszkodásban uralmok alá vettek hatalmas területeket.

Fájdalom, — de való, az új területekkel gazdagodott államok új alattvalóikkal szemben nem a leghumánusabb érzésekkel voltak eltelve, amit magatartásuk bizonyít. A családok száza mentek tönkre a változások alatt. Új emberek kerültek új uralom alá, ellentétek sorozatai, fajuk, kulturájuk, vallásuknál fogva. Kirívó ellentétek ezek, amelyek hosszú századok után változhatnak meg. A legnagyobb veszteség az új nyelvet nem tudókat érte. Elsősorban a hivatalnokot, aki kénytelen-kelletlen volt bucsut mondani pályájának. Hát a diákok? A tanítás nem az anyanyelven folyt tovább, hanem az állam nyelvén. A diákok legtöbbször, akár a tisztviselők, nem bírták a nyelvet, s így vagy visszamaradtak tanulmányaikban, vagy véglegesen búcsút intettek az iskolának és ipari-, kereskedői pályákon próbálkoztak meg jövőjük alapjait lerakni. A hosszab ideig működő hivatalnokokat nyugdíjazták.

Egy család, — a sok közül, — amely valamikor jobb világot látott, hova jutott a mai napig? Az apa hivatalnok volt, diplomás. Az új éra nyugdíjazta, mert nem bírta az állam nyelvet, pedig munkássága már három fáradságos évtizedre nyult vissza. Kapott nyugdíjat! De mennyit? Szinte nevetségesen minimális összeget, amely egy ember életszükségleteinek fedezésére, a egyszolidabb keretek

mellett sem elégséges. Hát a család, — az anya, a gyermekek? Az anya, aki a gyermekeket nevelve már életfeladatának javarészt eleget tett, csak most látja, hogy más a helyzet, mint ahogy ő elképzelte. A gyermekek már a középiskolába jártak, amikor beállott a változás. Nem bírták a nyelvet, tehát ki kellett maradniuk az iskolából, s így tétlenségre kárhoztattak.

Az apa dolgozott ifju éveiben és összekuporgatott egy kis vagyont, hogy öreg napjait könnyebbé tegye és gyermekeinek is hagyjon majd valamit. Nehéz idők jöttek, először egy állatot adott el, azt követte lassacskán a többi, majd elbocsátotta az egyik cselédet, később a másikat is. És miért volt mindez? Csak azért, hogy vegetáljanak, hogy betevő falatok meg legyen. A nélkülözést egy darabig állja az ember, de egy idő múlva, az utolsó is latba veti, hogy a mindennapit megsejreze családjának. A kis gazdagság idegen kézbe került. Volt pár ékszer, az is sorra került. Vége mindennek, az ábrándoknak, amelyek az öregkort nyugodt pihenésnek mutatták.

A nyugdíj továbbra is változatlanul megmaradt alamizsna nagyságúnak. A kenyéretől megfosztott családapa pedig csak töpregett, mit tévő legyen? A gyermekek télenkedtek! Iskolába nem mehettek, mert hát a nyelv, a nyelv... az nem megy! Újból kezdeni mindent előlről? Annak meg már a gondolata is egyenesen háborzongató. Fáj ez az egész családnak. A szerencsések, akik a nyelvet bírták, már elvégezték a középiskolát, némelyek pedig már a diploma elnyerése előtt állnak. Micsoda érzés ez annak, aki a vele egykorú diáktársával együtt szivta magába a tudás alapjait? A szegény elmaradt, volt diák, pedig más pályán egzisztál. Valamikor ő is azt hangoztatta orvos, ügyvéd vagy más, de tanult ember akarok lenni. S hányan vannak ilyenek, pedig ők tanulni akartak, de a sors lehetetlenné tette azt számukra. De nem csak a reményektől fűtött ifju bánkodik, hanem a szülők is, mikor látják, hogy gyermekekük volt társai ma már a magasabb tudományokkal birkóznak. Az elkésredés ólomsúlyával nehezedik rájuk, az élet annyi terhes gondja mellett. Ami a másikkaknak elérhető lett, az számukra csak fájó emlékezés marad örökké.

Nyitott sebek ezek, amelyek nehezen hegednek be.

Jóakarati! Emberséges gondolkodás mellett segíteni lehetne ezeken a kirívó bajokon. Első és legfontosabb, ha eddig nem is, de ma már igen, egy évtized után, hogy az anyagi gondoktól mentesüljenek az élet ezen szegény hajótöröttjei! Hisz nem ők a hibások, s mégis ők szenvednek! A másik feladat lenne, annak a lehetőségnek a megteremtése, hogy az állam nyelvét, az azt nem tudók elsajátíthassák, de nem erőszakkal, hanem megértéssel?

A világ halad a maga útján. Mindenki magával törődik, mit bánja, ha a másik pusztul. Pedig egy kicsikét körül kellene nézni. Van egy új vívmány, — nem a technika, — hanem a népeké — egy új szerv, amely az emberiség boldogulását, az önrendelkezés sokat hangoztatott elvével akarja előmozdítani. Ha kissé figyelmesen a dolgok menetébe tekintünk, azt látjuk, hogy ez a szerv működik. De hogyan? Van ott beszéd, bankett, szónoklatok, malasztok is osztogatnak, paktumoznak stb. Néha-néha elvétve, mint a fehér holló, elhangzik a népek sorsát javítani akaró apostolok mézédés szájairól egy „vígasztalás”!

A vén Európa korhadt alapjai nagy veszélyben vannak, S honnét jó az? Egykor általa leigázott, kizsákmányolt világrészről! Ez az Újvilág: Amerika. Ki volt az, aki a világégésnél nyert? Nem a győzők! Amerika! Főlölegeinek jó piaccal szolgált a hadakozó, improduktívra kényszerült Európa. S mit látunk ma? A legtöbb európai állam, győző vagy vesztes, kicsi vagy nagy, — adósa, vázalusa az Uniónak.

Ez a kép ma! Kérdés, mi lesz egy újabb évtized után? Lesz-e Egyesült Európai Államok, vagy tényleg a holdba repülünk Verne-képelete szerint.

Majd meglátjuk! Törjük a fejünket!

Terjessze és olvassa a „Muravidék“-et!

HIREK.

HETI NAPTÁR

OKTÓBER 31 nap. 43. hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
20 Vasár.	22. Felicián	Wendelin
21 Hétfő	Orsola	Ursula
22 Kedd	Kordula, Pál	Kordula
23 Szerda	Kap. János	Severinus
24 Csüt.	Rafael főan.	Salome
25 Péntek	Krizant	Vilhelmin.
26 Szomb.	Dömötör	Evaristus

Vásárok:

20. Csrensovci; 21. M. Nedelja; 23. Martjanci; 26. Murszko Szredisce.

Időjárás:

23-ig enyhe, 24—25. hideg, majd eső sőt helyenként hó is.

Kereskedelmi áruk:

100 kg.	Buza	Din.	195
"	Rozs	"	165—
"	Zab	"	190—
"	Kukorica	"	180—
"	Köles	"	185—
"	Hajdina	"	200—
"	Széna	"	60—80
"	Bab cseres.	"	380—
"	vegyes bab	"	280—
"	Krumpi	"	60—
"	Lenmag	"	350—
"	Lóhermag	"	1300—1400
Bika	8—	8:50	9:50 10.
Üsző	7:50	8:50	9— 10.
Tehén	3:50	4—	5— —
Borju	—	—	14— 15—
Sertés	—	—	15— 15:75
Zsir I-a	—	—	29— 30—
Vaj	—	—	35—40
Szalonna	—	—	23— 25—
Tojás 1 drb.	—	—	1:25

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9:127 sfrk.

100 Doll. (E. A.)	adnak itt 5610 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	" " 4900 "
100 Márkáért	" " 1320 "
100 Frankért (Páris)	" " 215 "
100 Pengőért	" " 990 "
100 Schil. (Bécs)	" " 798 "
100 Cseh kor.	" " 168 "

Rozi néni ludpecsenyéje.

Irta: Prek Móríc.

D... on megverték a dobot vasárnap délelőtt nagy mise után a templomnál s kihirdették régi szokás szerint, hogy a szüret ekkor és ekkor megkezdődik.

Minden gazda, akinek csak kilátása volt egy kis bufelejtő termésre, gondosan nekilátott a szüreti dolgoknak. — Hordókat, kádakat, préseket rendbe tenni a férfiak dolga lévén, minden szőlősgazda azt rendszeren elvégezte. — háziasszonyoknak szintén elég gond jutott a szüreti aggodásokból, mert hiszen nekik kellett gondoskodniuk, hogy szüretkor a jóízű falatozás körül, a hegyen, a hajléknál hiba ne essék.

Mindig jól esik a jó falat az embernek, de kiváltképpen szüretkor a hegyen! Az ember ilyenkor úgy van, mintha maga-magának a vendége lenne s sokkal izletesebb a kollációzás, mint odahaza a mindennapi terített asztalnál!

De jól is esik, mikor az ember a saját kusztorájának a pilingját neki bocsájtja valami finomságnak,

legyen az sonka, vagy talán-tik-, vagy réce-, vagy épen hogy ludpecsenye! Hozzá egy darab fehérkalács s erre azután egypár kelájzival a tavalyiból! — No, ilyent még talán az új bányurak sem élveztek?

— De —, mondom —, mindez attól függ, hogy a háziasszony mi jót küld ki a hegyre? —

Szép az idő. — hála Istennek, — D... éknál is megkezdik holnap a szüretelést. Rendben van minden, a háziasszony is megtette a magáét, hizott ludat vágott szüretre pecsenyének. — Azt ugyancsak minden ép-eszü ember tudja, hogy a ludhus jó! Mert ha nem az, hát akkor minek irták bele az álmoskönyvbe, hogy: „egészséges embernek ludhust enni jó!” — De, maga a doktor se tiltja!

Ezt az igazságot vallotta Sz... Rozi néni is, mert ő is szüretelt mindenféle pecsenyét, de legjobban mégis a ludpecsenyét. Igen áldott, jó asszony a Rozi néni... Nagyon tudós asszony, s ebben a tudálékosságban igen segítségére van az ő orra, mert például ő a negyedik-ötödik szomszédéből is megérzi a jó illatot s megmondja, hogy ott micso-

daféle pecsenyeforgatás történik? Ritkán hibázza el!

Igy sikerült aztán már több ízben Rozi néninek különféle pecsenyékre szert tennie, miket azonban ő csak úgy „ötön vett el” a más konyhájáról.

Rozi néni most is megneszelte, hogy D... éknál már kisült a lud szép pirosra s a pecsenyészag igen boszantotta a Rozi néni orrát. — Részbe legyen benne, Rozi néni! — Iszen D... éknál most épen senki sincs a háznál otthon! Egy-kettő, Rozi néni ott terem s megtalálja a sült ludat s magához veszi. Azután kapja a pince kulcsot, oda is lenéz egyet, ha talán egy kis zsiradék még kerülne, meg hát jó lenne a csapósból egvet kettýenteni is! Hogy a lud jobban uszhassék! Amint így Rozi néni a pincében működik, hát csak megszólamlík ám valaki a pince torkánál:

„Rozi néni! Mit csinál maga itt minálunk? Hát ez csak így megy? Most tudom hát immár, hogy ki járógat mihozánk? Meg hogy ki az, aki miegymást pártul vesz minálunk, mikor nem vagyunk ide haza!” A

kutya fáját neki!! — „Te Jóska!” — kiált ki az utcára D. gazda, — „gyere ide tanunak! Nézd, ki van itt a mi pincénkben! Hogy a bagó rugja meg ez a Rozi néni! Látod, Jóska, milyen kártevésen értem a Rozi néni?”

Hát bizony most kisült minden féle sok más is!

Rozi néni bizony igen elröstellte a dolgot, hogy ötét D. szomszéd ilyen csufságon érte.

Szerencséje, hogy még olyan emberre akadt, aki nem adta a bíróságra, azt azonban megígérte Rozi néni, hogy a ludpecsenye miatt kifiguráztatja az ujságban. No, ime, ez meg is lett! Valami huncut nótás legény meg most ezt a dalt csinálta D... on:

„Fölrepült a liba a kutra,
Engem többé ne csalogassál;
Mert ha te engem soká csalogatsz,
Meghalok én szégyönletőmben!”

Hát bizony ez igen szép — dal, csak a verse nem nagyon sikerült, épen úgy nem, mint Sz... Rozi néni a ludpecsenye evés! — Isten megáldja, kedves Rozi néni!

— **A házak megszámozása Murszka Szobotán ujjlag megtörtént.** A számlapok egyszerűek, elég nagyok, úgyhogy éjjel is láthatók, hacsak valamelyest megvilágítatnak. Minden utca egyik oldalán vannak a páros az átellenes oldalon a páratlan számok. T. i., ha van az utcának átellenes oldalán ház.

— **Betörési kísérlet.** Még alig köszönt be az őszi időszak, a szokásos betörések, lopások már is megkezdődnek. A múlt éjszakák egyikén Turniscsén a Kardos-féle mézárshéket látogatták meg a betörők, onnan akarván hus- és zsirkészletüket beszerezni. A vasajtót nem tudták feltörni, tehát az ablak vas rácsát igyekeztek egy kisebb fa gerendával kifeszíteni. Ugyilátszik, munkájukban megzavarta őket valaki, mert az erős vas gáter annyi munkát adott nekik, hogy a kísérletezést félben kellett hagyniok. Így csak tetemes rongálást okoztak, de betörniök nem sikerült.

— **Uj takarékpénztár.** Értesülésünk szerint Dobrovnikon új takarékpénztár létesül. Az új takarékpénztár hívatva lesz a Dobrovniki vidéki magyar közönség igényeit kielégíteni, hogy ebből a körzetből a kölcsöntkérő gazdák ne legyenek kénytelenek olyan intézethez fordulni, ahol kölcsöneiket akármikor, minden ok nélkül, azonnalra felmondják. — Nemrég is hallottunk panaszt, hogy egy magyar gazdának ötezer dináros kölcsönt kellett felmondás nélkül visszafizetni egy takaréknál. Így nem segítünk a népen!

— **A murskasobotai községi takarékpénztár** „Občinska hranilnica“ többeknek kérdésködéskésére tudtul adja, hogy mindennemű kölcsön után (bekeblezésre, adóslévre vagy váltóra) a 10% kamaton kívül, semmiféle más illetéket nem számít fel, mint az összeg minden ezer dinárja után egy dinárt. Az 10%-os folyósítási összeg pedig csak egyszer fizetendő.

Betétekre 6–8% kamatot fizet, s viseli a tőkekamatadót. Prekmurban az egyedüli pupillarbiztos intézet.

— **A turniscsei plebánia.** A turniscsei plebánián még mindig provizorikus állapot van. Van ugyan kinevezett plebánosa, aki azonban a lelkiekre nézve még megerősítve nincs. A turniscsei fára népe még mindig tűr, vár és a jó Istent kéri, hogy részese legyen abban a kegyelemben, hogy ennek az áldatlan állapotnak egyszer már vége szakadjon.

— **Uj káplán** neveztetett ki Cankovára Zafosnik I. r. k. káplán személyében.

— **Bicikli lopás.** Zorkó Lajos predanoci lakos biciklijét m. szobotai Heklics-féle kereskedés elől ismeretlen tettes ellopta. A nyomozás megindult.

— **Magas koru halott.** Kolosa Miklós puconci lakos 82

éves korában végelgyengülés következtében f. hó 17-én meghalt. Izig-vérig a munka embere volt, ki nem egyszer mondotta, ha már dolgozni nem tud, akkor haljon meg. Ugy is volt, utolsó hetekig dolgozott.

5690 év első napját ünnepelelték az izraeliták. Az ünnepi szónoklatot dr. Róth rabbi tartotta az ő ismert tudományos fejtegetéseivel, kántori teendőket Darvas kántor végezte.

— **Két vagon vetőmagbuza** érkezett M. Szobota járás részére beljei állami gazdasági vetőmag-nemesítő állomásról. A buza neve „Prolific brkulja 43.“ (Prolific bajuszos 43.) Korán, ritkán vetendő, kötött talajt kedveli. A buza pácolva volt, az ugynevezett „Tilantin“ (porpác) keményítőszög elleni szerrel. Gazd. egy. fiók által került kiosztásra egyes gazdák között azon kötelezettséggel, hogy a kapott mennyiséget a jövő termésből visszaszolgáltassák, illetve mások kapják ismét.

— **Jobboldalt van a szive** Gasparics Máriának Kobiljéről, aki a m. szobotai kórházban fekszik. Az érdekes eset, mely valamely betegség következménye, általános feltűnést kelt.

— **Járási utbizottság** (cestni odbor) második ülése f. hó 19-én d. e. 9 órakor tartatik a m. szobotai község háza tanács-termében. Az ülésen jelen lesz Leskovar vármegyei biztos is. Az ülés tárgya: 1) Az utak mikénti fenntartása. 2) Az utak csoportosítása vármegyei-, járási- és községi utakra. 3) Javaslatok.

— **Személyi hir.** Ing. Wenko, a maribori vármegye ormoszi körzetének eddigi állattenyésztési felügyelője, járási gazdasági szakelőadó minőségben a m. szobotai járás főnökség mellé kinevezetett s a rakicsáni földműves iskolához (az ottani székhellyel) beosztatott. Mi, kik Wenko agilitását és szakképzettségét közelebbről ismerjük, ennek a kinevezésnek csak örülni tudunk. Kivánjuk, hogy eddig Prekmurje gazdálkodása és állattenyésztése érdekében megkezdett munkája közvetlen tapasztalatai révén még nagyobb sikerű lehessen.

— **Bicikliről esett le Mrak** Alajos, pénzügyőr Domajnsevcin, s közben bal vállcsontját törte. Beszállították a m. szobotai kórházba.

— **Elragadta a ló,** szüretéről haza indulóban Dervarics István márkisevcei (rimi) korcsmárost, miközben felborult s lábát két helyen eltörte. Házi kezelésben maradt.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Pavelics Ante dr. és Percsecs Gusztáv hazaárulási ügye.** Az előbbi zágrebi ügyvéd, a másik ujságíró, külföldön hazaárulási bünt követtek el. Az államvédelmi bíróság vagyonaikat zár alá vette s mivel most is külföldön tartózkodnak, a vagyonuk

feletti rendelkezési jogukat elvesztik és a vagyon kezelésre zár gondnok rendeltetett ki.

— **Racsics Punisa bűnügye.** A parlamenti Radics-féle gyilkossági bűnpör aktái a felebbviteli bírósághoz kerültek s így még valószínűen e hó folyamán másodfoku tárgyalás alá kerül az ügye.

— **Tizezer mérföld távolságról rádió hangverseny.** A „Byird“ délsarkai expedíció részére Newyorkban rádió hangversenyt adtak tizezer mérföld távolságra. Rádió válasz tudatta, hogy a hangversenyt az expedíció úgy élvezte, mintha a szomszéd szobából hallgatták volna.

— **Stresemann dr. temetése.** A német birodalmi külügyminiszter temetésén félmillió ember vett részt. A bucsu gyászbeszédet Müller, birodalmi kancellár mondotta, ki kiemelte beszédében, hogy: „Stresemann, Németország egyik újjáalapítója bevonul a történelembe!“ Hindenburg elnök is bucsuztatta a nagyhalottat. A koporzót egy régi platánfa alatt helyezték sirba a „Deutschland, Deutschland über alles“ hangjai mellett, amint azt az elhunyt óhajtotta.

— **Százötvenemeletes ház** természetesen Amerikában épül. Két newyorki építész akar a Brodway százötvenemeletes házat építeni. Költség hetvenötmillió dollár. A házban irodák lesznek, melyekben naponta kétszáz ezer ember fordulhat meg. Állandóan ötvétezer ember fog benne lakni s a forgalom lebonyolítására különleges forgalmi eszközök lesznek. A ház tetején repülőgéppálya lesz.

— **A világhírű grafológus.** Schermann Rafael, a világhírű grafológus Berlinben két nappal előbb megjósolta egy nagy bécsi ujság munkatársának Stresemann birodalmi külügyminiszter halálát. A jóslás a nagy államférfi kézírása alapján történt s — az egész világ sajnálatára —, valóra váltott.

— **A halálsugarak.** Egy zseniális magyar mérnök — Mihályi Dénes — csak nemrég lepte meg a világot a telehor — vagyis a távolbalátás felfedezésével s az ő révén máris egy rettenetes találmányról kapunk hírt. — Johann Esan, a jeni egyetemen az elektrotechnika tanára egy fantasztikus készüléket szerkesztett, amely korszakalkotó a tudományos élet terén. Ez az egyszerű készülék nagy távolságból egész hadseregeket tud lekaszálni. A professzor már évek óta titokban dolgozott készülékén s az ötlet most megvalósult, a halálsugarak fel vannak fedezve. A készülék egy szekrényből áll s ha megnyomunk egy gombot, az indukciós gép működni kezd s az apparátus olyan éter hullámokat bocsát ki, a melyek háromszáz méter távolságban megbénítják az emberi szervezet működését. A kísérletnél használt állatok egy pillanat alatt elpusztulnak. Mihályi mérnök háromszáz méternyire állt a géptől s kezében egy husz kiló súlyu nehezéket kellett tartania. A gép működése közben először a szájjelzését

veszítette el, azután látását, hallását, majd a súly kiesett a kezéből s ekkor a gépet azonnal meg kellett állítani, mert továbbra a kísérlet már katasztrófával végződött volna. Tehát ezt a gépet már mostan csak tökéletesíteni kell s akkor a háborúnak vége, mert ezek a halálsugarak egész hadosztályokat tudnak majd rövid idő alatt megsemmisíteni. Egyszerűen, a háboru jehetlenné válik. Az emberöldöklő technika mikor már eléri az elképzelhető határt, akkor magát az ember öldöklést fogja megszüntetni.

Szerkesztő üzenete.

K. J. Cs. Kéziratai e héten elveszettek. Nem érkeztek meg. üdv.

Zs. L. Kp. Küldeményét szépen köszönöm. Kivánsága szerint intézkedtem a kiadóban. Elégtelen bérmentesítés miatt közönséges levélként lett kezelve a 25 gr-os 90 fillér postabélyeggel ellátott levele, melynek borítéka a felsőszéltől három ujjnyi szélességben fel volt szakítva és visszazagasztva.

Vsakovrstne surove in svinjske kože

küpjue po najvišji dnevni ceni
FRANC TRAUTMANN
Murska Sobota Cerkvena ul. 191.

KINO v M. SOBOTI

V NEDELJO, 20. oktobra
popoldne ob 3 uri in
zvečer ob 8 uri

Mala plavuša

o sjajnoj športskoj komediji.
MARION DAVIES.

V nedeljo, 27. oktobra
Šutnja, koja znači smrt
Velepjesan očinske ljubavi
u 7 činova
VERA REYNOLDS

VSTOPNINA:
I. prostor 12 Din., II. prostor 10 Din. in III. prostor 5 Din.
Lastnik:
DITTRICH GUSTAV.

Torma.

Igy aztán könnyen tudhatja.

Altiszt: Maga bundás, hát nem tudja már egyszer megjegyezni, melyik a jobb lába, meg melyik a bal? Hát álljon a jobb lábára s akkor mindig a másik a bal.

A szerencsétlen vízbe fuló.

Halló! Milyen a maguk hajója? Oceanjáró. New-Yorkba megyünk.

Milyen sebességgel?

30 csomó. Ledobjuk a kötelet, jöjjön azonnal!

Köszönöm, de inkább várok egy gyorsabb hajót.

* * *

Babi (bög): Én is atalok számon lovagolni, mint a Tommy!

Mama: Jack, vedd már a hátradra azt a gyermeket, hogy ne bögjön, hiszen te vagy az apja.

Gazdálkodás. Építsünk.

Még néhány évtizeddel ezelőtt a rohonci, felsőőri, pinkafeldi magyar gazda nem adott sokat a hajlékára, több gondot fordított az istállóra, ólra, mint a családjára, feleségére (ő maga egész napon át a szabadban tartózkodott) akkoriban az a szó járta *hienc* nyelven:

„Weiber sterb'n
Is' khá Ve' derb'n
Abe Vieh verecke
Das tu'et den
Bauer schrecke.“

Ma már mindenki egészséges, jó lakást kíván a maga és családja részére, de azért az állatainak szintén épít világos, száraz, higiéniai szempontból csak imitt-amott kifogásolható tiszta és jó levegőjű istállókat.

Tekintettel arra, hogy a muravidéki gazdák egy része, a jövő évben házat akar építeni, kezükre akarunk járni és hogy már most beszerezhesék az ahhoz szükséges anyagokat, hetenként folytatólagosan leközöljük azokat a tudnivalókat, amelyekre az illetőknek szükségük van. Hasznára lesznek ezek a sorok annak is, aki nem épít, de háztulajdonos; hogy a házában levő hibákat kijavíthass.

A mindjobban meginduló kislakásépítő mozgalomnál a gazdák helyzete a legnagyobb fokú takarékosságot követeli, tehát az építkezéseknél elsősorban a költségekre kell a súlyt helyezni. Ezért azokat a megoldási formákat fogom ismertetni, ahol egyrészt a gazdák, a házhelyesek és azok családtagjainak a munkaereje használható ki, másrészt ahol oly anyagokat használhatunk, melyek a helyszínen található és sem magáért az anyagért, sem pedig a szállításért fizetni nem kell. Hangsúlyozom azonban, hogy a tulságos anyagspórolás igen gyakran a ház kárára történik, tehát a házépítő gazda ne a tulolcsó, hanem a szolid árakat vegye figye-

lembe. Mert tudvalevő dolog, hogy nem az a legolcsóbb, amiért a legkevesebb árat fizetjük, hanem az, amelyik a legtartósabb, s a legjobb. Tehát ne fukarkodjunk, hanem takarékosak legyünk, mert minden csak addig olcsó, amíg jó is. A tulnag fukarkodás később ugyanis megbosszulja magát s a javítási költségek által gyakran jóval többbe kerül, mitha drágább építőanyagot vásároltunk volna.

Az épület elrendezésénél és a terv megállapításánál fontos szerepet kell hogy betöltsön a lakás egészségügyi fontossága is. Az épület legyen minél nagyobb, világosabb, hogy a levegő ne ülepedjen meg benne, mert ezáltal elkerüljük a betegség baktériumait. A szobák magassága semmi esetre se legyen kisebb 2.5 méternél, mert a normális szobamagasság ugyanis 2.80-3.00 méter között mozog. Jelentékeny anyagmegtakarítást jelent, ha a gazdasági épületeket egybeépítjük a lakóépülettel, mikor is közös falakat némiképpen vastagabbra kell vennünk a rendes falvastagságnál, nehogy az állati gőzök a lakóépületek helyiségébe hatoljanak át. Az építkezések kivitele természetesen más lesz a lakórészeknél és más a gazdasági épületrészeknél. Mind a kettő nagy gondot igényel, de különösen többet az utóbbi, mivel az állati gőzök a nem elég elővigyázatossággal épített tetőzetet hamar kikezdehetik, tönkretesznek és rontólag hatnak a padlások felhalmozott takarmányra, vagy egyéb gazdasági kellékre. (Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Jugoszlávia sörfogyasztása. Hivatalos statisztika szerint az elmúlt évben az országban 524.849 hektoliter sört fogyasztottak el. A folyó év első nyolc hónapjában a fogyasztás 412.464 hektoliter volt, a múlt év ugyanazon időszakában pedig 424.537 hektoliter.

A jugoszláv árvaszéki bizottság munkája. Három hónapja már, hogy Jugoszláv részről a megkötött konvenció alapján delegáció ment Magyarországra, hogy a Vas-, Zala-, Baranya és Csongrád vármegyéknek Jugoszláviához került részeire vonatkozó aktákat átvegye s az illető árvaszéki elszámolásokat fogantossítsa. A jugoszláv bizottság Szombathelyen, Zalaegerszegen és Pécsen heteken át dolgozott már s még csak pár napi munkája van hátra Szentesen, akkor azután az összes függőben volt ügyek be lesznek fejezve és végleges elintézését nyernek.

Négy napos munkahét. Oroszországban a szovjet bevezette az új munkahetet, amelynek minden negyedik napján pihenőt kapnak az alkalmazottak. Ennek hatása még vasárnap is abban nyilvánul meg, hogy a vá-

rosok egészen hétköznapi jellegűt mutatnak. A vörös hadseregben napi paranccsal vezették be a megszakítás nélküli munkahetet.

Agglegényadó Franciaországban. Itt ez az adó nem már régen be van vezetve. Nemcsak a férfiakra, hanem a nőkre is ki van terjesztve, vagyis harminc éven felül ezen címen mindenki adózik. Azonban a hivatalos statisztikák azt mutatják, hogy a házasságok száma az agglegényadó dacára sem növekszik. Ugy a férfiak, mint a nők inkább megfizetik a rendes adó huszonöt százalékát agglegényadó címen, de mégsem házasodnak, illetve nem mennek férjhez. Nyilvánvaló, hogy az agglegényadó csak annyiban ért el sikert, hogy az állam jövedelmét szaporította, ám a francia nemzet szaporodásához semmivel sem járult hozzá. Ma már az e címen adózók száma eléri a háromszázezret is.

A jugoszláv-német munkásvédelmi egyezmények okmányait kicserélték. Ez a szerződés még 1928.-ban lett megkötve. Kicserélték még azokat a jegyzőkönyveket is, melyek a szénmunkások alkalmaztatására vonatkoznak.

Határmenti forgalom Magyarországgal. A magyar és jugoszláv delegáció lezárta a határmenti forgalomra vonatkozó tárgyalásokat Beogradban. A jegyzőkönyveket, melyek az 1926. június 24.-iki kereskedelmi szerződés folytatásai — aláírták a külügyminiszteriumban. A határmenti személy- és teherforgalom kérdése tehát el van intézve s így újra szabályozva van a ketős birtokosok s a határmenti védelem ügye is.

Az alkalmazott adólerovása. Az alkalmazott adó lerovására szükséges adóbélyegek árusítását a pénzügyigazgatóság a községekre és a trafikokra bízta. A községi hatóságok és a tőzsdések két százalékos provízióra tarthatnak igényt, ha legalább 100 dinár értékű bélyegeket vásárolnak. A községek és az árusítással megbízott kereskedők a bélyegeket ugyanolyan módon vásárolják az illetékes pénzügyi hatóságnál, mint az okmánybélyegeket. A már egyszer átvett bélyegek nem cserélhetők ki s azokról a pénzügyi hatóságok nem térítik vissza a pénzt. Az alkalmazottak adóját október 1.-től kezdve nem készpénzben, hanem bélyegekben kell leróni, amelyeket külön erre a célra készített könyvecskékbe kell bera-
gasztani.

Kivándorlás. A zágrebi kivándorlási hivatal most tette közzé jelentését a kivándorlásról. A statisztika adatai szerint 1928.-ban 27.798 ember vándorolt ki az országból. Legtöbben Argen-

tinába mentek, azután következik Kanada, azután Chile, végre Brazília. Legtöbben 8600-an Horvátországból vándoroltak ki.

Eladó tenyészbika

szimenthali fajta 19 hónapos, bevált bármilyen urasági istállóba. Bővebbi megtudható GÁSPAR JOZSEFNÉL Markovcén házszám 43.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy **Središčén** (a volt Kisszerdahely) a községi korcsmát, mely áll egy vendégszobából, egy háló szobából, 1 konyha, 1 bolt és 1 pince helyiségből, a hozzá tartozó melléképületekkel, és egy konyhakerttel, 1929. november hó 3.-án délután 2 órakor, a községbirónál, árverés útján, a legtöbbet ígérőnek 3 egymásutáni évre bérbe adjuk.

Kikiáltási ár egyezer dinár.

Érdeklődni lehet a községbirónál Središčén.

Gyermek játékok

kaphatók:

Erdösy Barnabás

papír és játék kereskedésében

Murska Sobota

rom. kath. templom. mellett.

Legjobb

kerékpárok

valamint alkatrészek

jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és géphereskedésben

Murska Sobota.

Megérkeztek a legújabb

őszi és téli

divatlapok

Kaphatók:

HAHN IZIDOR

papírkereskedésében

MURSKA SOBOTA.

Hirdessen a

„Muravidék“-ben!!!